مجلهٔ پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت
شمارهٔ پیاپی ۷۵، پاییز و زمستان، سال۱۴۰۴
Journal of research on Issues of Education

مقاله علمی پژوهشی | http://isoedmag.ir | Research Article
صفحه ۹۳-۱۰۲

عنوان: شیوه‌های مؤثر تدریس: انگیزه، راهبردها و مدیریت کلاس درس

زهرا ملاشاهی[۱] و مهدیه ملاشاهی[۲]

چکیده

تدریس یک فرآیند چندبعدی است که ارائه محتوا، مشارکت یادگیرنده، مدیریت کلاس درس و حمایت عاطفی را در هم می‌آمیزد. تدریس مؤثر، فراتر از انتقال دانش، نیازمند تقویت انگیزه دانش‌آموزان، اتخاذ استراتژی‌های آموزشی نوآورانه و پرداختن به موانع روانی مانند اضطراب کلاس درس است. این مقاله به بررسی نظریه‌ها و شیوه‌های کلیدی مرتبط با انگیزه دانش‌آموزان، روش‌های تدریس و مدیریت استرس مرتبط با یادگیری می‌پردازد. این مطالعه با تلفیق تحقیقات روانشناسی آموزشی، آموزش و پرورش و شیوه‌های کلاس درس، اصولی را شناسایی می‌کند که اثربخشی تدریس را افزایش داده و نتایج یادگیری را بهبود می‌بخشند. یافته‌ها بر نیاز به تدریس دانش‌آموز محور، ایجاد چارچوب عاطفی و روش‌های تطبیقی که به نیازهای متنوع یادگیرندگان پاسخ می‌دهند، تأکید دارند.

اطلاعات مربوط به مقاله

کلید واژگان

روش‌های تدریس، انگیزه دانش‌آموزان، مدیریت کلاس درس، اضطراب یادگیری، آموزش و پرورش، راهبردهای آموزشی

[۱]. کارشناس ارشد زیست‌شناسی، گرایش فیزیولوژی گیاهی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران. دبیر زیست‌شناسی، اداره آموزش و پرورش، زهک، ایران.
mollashahi.zhra@gmail.com

[۲]. کارشناس ارشد علوم اجتماعی، گرایش جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، زاهدان، ایران. دبیر علوم اجتماعی، اداره آموزش و پرورش، زهک، ایران.
mollashahimahdieh@gmail.com

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]

مقدمه

تدریس مدت‌هاست که هم به عنوان یک هنر و هم یک علم شناخته شده است (شولمن، ۱۹۸۷). از یک سو، شامل برنامه‌ریزی سیستماتیک، طراحی آموزشی و ارزیابی است. از سوی دیگر، به خلاقیت، همدلی و ارتباط بین فردی نیاز دارد. در قرن بیست و یکم، معلمان با تقاضاهای فزاینده‌ای برای تقویت نه تنها عملکرد تحصیلی، بلکه سلامت اجتماعی–عاطفی نیز مواجه هستند (دارلینگ–هاموند، ۲۰۱۷).

سه عنصر در مرکز تدریس مؤثر قرار دارند: انگیزه دانش‌آموزان، استراتژی‌های تدریس و مدیریت کلاس درس. انگیزه سوختی است که مشارکت و پشتکار دانش‌آموزان را هدایت می‌کند (دسی و رایان، ۲۰۰۰). استراتژی‌های تدریس، از سخنرانی‌های سنتی گرفته تا یادگیری مبتنی بر پروژه و مبتنی بر فناوری، نحوه انتقال و ساخت دانش را تعیین می‌کنند (پرینس، ۲۰۰۴). در همین حال، مدیریت کلاس درس تضمین می‌کند که محیط یادگیری ساختار یافته، حمایتی و مساعد برای مشارکت باقی بماند (مارزانو و مارزانو، ۲۰۰۳).

چالش دیگری که به طور فزاینده‌ای در تحقیقات آموزشی مورد توجه قرار گرفته است، اضطراب دانش‌آموزان است. استرس تحصیلی و ترس‌های مرتبط با عملکرد می‌توانند مانع مشارکت شوند، خودکارآمدی را کاهش دهند و بر نتایج یادگیری تأثیر منفی بگذارند (پوتواین و سایمز، ۲۰۱۱). بنابراین، معلمان باید آموزش شناختی را با حمایت عاطفی متعادل کنند تا اضطراب را کاهش دهند و اعتماد به نفس دانش‌آموزان را تقویت کنند.

هدف این مقاله بررسی تأثیر متقابل انگیزه، استراتژی‌های آموزشی و مدیریت کلاس درس در تدریس مؤثر است. این مقاله از طریق یک بررسی جامع ادبیات، بهترین شیوه‌ها را در آموزش برجسته می‌کند و رویکردهایی را شناسایی می‌کند که معلمان را قادر می‌سازد هم آموزش دهند و هم الهام بخشند.

ادبیات مربوط به تدریس مؤثر بر سه حوزه حیاتی تأکید دارد: انگیزه دانش‌آموز، استراتژی‌های آموزشی و مدیریت کلاس درس، از جمله مدیریت اضطراب. هر حوزه به طور گسترده در روانشناسی آموزشی، آموزش و تحقیقات کاربردی کلاس درس مورد مطالعه قرار گرفته است. این بخش یافته‌های کلیدی این مجموعه کارها را ترکیب می‌کند.

انگیزه دانش‌آموز در یادگیری: انگیزه برای موفقیت تحصیلی اساسی است و نه تنها بر تلاش دانش‌آموز، بلکه بر پشتکار و تاب‌آوری نیز تأثیر می‌گذارد. نظریه خود تعیینی (SDT)، که توسط دسی و رایان (۱۹۸۵، ۲۰۰۰) ارائه شده است، بین انگیزه ذاتی (یادگیری ناشی از علاقه و رضایت شخصی) و انگیزه بیرونی (یادگیری ناشی از پاداش‌های بیرونی مانند نمرات) تمایز قائل می‌شود. مطالعات به طور مداوم نشان می‌دهند که یادگیرندگان با انگیزه ذاتی، ماندگاری و خلاقیت طولانی‌مدت بیشتری را نشان می‌دهند (دسی و رایان، ۲۰۰۸؛ رایان و دسی، ۲۰۲۰). راهبردهای کلاس درس برای تقویت انگیزه شامل ارائه بازخورد معنادار (هاتی و تیمپرلی، ۲۰۰۷)، ارائه حق انتخاب و استقلال (پاتال، کوپر و رابینسون، ۲۰۰۸) و پیوند دادن برنامه درسی با کاربردهای دنیای واقعی (لپر، ۱۹۸۸) است. به عنوان مثال، شانک و همکاران (۲۰۱۴) استدلال می‌کنند که ارتباط، هم مشارکت و هم پیشرفت تحصیلی را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، نظریه انتظار–ارزش (اکلز و ویگفیلد، ۲۰۰۲) نشان می‌دهد که دانش‌آموزان وقتی باور دارند که می‌توانند موفق شوند و وقتی ارزش را در تکلیف درک می‌کنند، انگیزه بیشتری دارند. معلمان با ایجاد محیطی که انتظارات بالا و حمایت را ارتقا می‌دهد، نقش کلیدی ایفا می‌کنند.

راهبردهای آموزشی: راهبردهای آموزشی نحوه انتقال، ساخت و کاربرد دانش را تعیین می‌کنند. در حالی که سخنرانی سنتی همچنان رایج است، تحقیقات مزایای یادگیری فعال را برجسته می‌کند. پرینس (۲۰۰۴) دریافت که تکنیک‌های یادگیری فعال، حفظ و تفکر انتقادی را در رشته‌های مختلف بهبود می‌بخشند. رویکردهای سازنده‌گرایانه استدلال می‌کنند که دانش‌آموزان به طور فعال، نه منفعلانه، دانش می‌سازند. برونر (۱۹۶۴) بر یادگیری اکتشافی تأکید داشت، در حالی که ویگوتسکی (۱۹۷۸) نقش تعامل اجتماعی در یادگیری را برجسته کرد. بر اساس این نظریه‌ها، یادگیری مبتنی بر پروژه (توماس، ۲۰۰۰) و یادگیری مشارکتی (جانسون و جانسون، ۱۹۹۹) اهمیت یافته‌اند. آموزش مبتنی بر فناوری نیز آموزش را تغییر شکل داده است. مطالعات روی یادگیری ترکیبی (گاریسون و وان، ۲۰۰۸) و کلاس‌های درس معکوس (بیشاپ و ورلگر، ۲۰۱۳) بهبود در مشارکت و رضایت دانش‌آموزان را نشان می‌دهد. با این حال، ادغام مؤثر نیاز به طراحی دقیق دارد، زیرا فناوری به تنهایی دستاوردهای یادگیری را تضمین نمی‌کند (میشرا و کوهلر، ۲۰۰۶). همچنین نشان داده شده است که آموزش متمایز، که روش‌های تدریس را با نیازهای متنوع دانش‌آموزان تطبیق می‌دهد، نتایج را بهبود می‌بخشد (تاملینسون، ۲۰۱۴). در کلاس‌های درس چندفرهنگی، آموزش پاسخگو به فرهنگ (گی، ۲۰۱۰) شمول و ارتباط را تضمین می‌کند.

مدیریت کلاس درس: مدیریت کلاس درس برای ایجاد یک محیط یادگیری مولد و حمایتی ضروری است. مارزانو و مارزانو (۲۰۰۳) دریافتند که روابط قوی معلم و دانش‌آموز از جمله قدرتمندترین ابزارها برای مدیریت کلاس درس هستند. استراتژی‌های مدیریتی مؤثر شامل ایجاد قوانین روشن، حفظ ثبات و تقویت رفتار مثبت است (امر ۲۰۱۵). کار برجسته کونین (۱۹۷۷) «باهوش بودن» معلم – توانایی آگاهی از تمام فعالیت‌های کلاس درس – را به عنوان یک عامل کلیدی در به حداقل رساندن اختلالات شناسایی کرد. تحقیقات جدیدتر بر رویکردهای

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]

پیشگیرانه، مانند مداخلات و پشتیبانی‌های رفتاری مثبت (PBI S) (سوگای و هورنر، ۲۰۰۶) تأکید دارند که مشکلات انضباطی را کاهش داده و جو را بهبود می‌بخشند. علاوه بر این، مدیریت کلاس درس فراتر از انضباط است. این شامل ساختاردهی دروس برای به حداکثر رساندن تعامل (اورتسون و وینشتاین، ۲۰۰۶) و طراحی محیط‌هایی است که از رشد تحصیلی و اجتماعی–عاطفی پشتیبانی می‌کنند (جونز و جونز، ۲۰۰۱).

مدیریت اضطراب دانش‌آموزان: اضطراب به یک مسئله‌ی مبرم در آموزش مدرن تبدیل شده است. اضطراب تحصیلی، به ویژه اضطراب امتحان، می‌تواند عملکرد، توجه و انگیزه را تضعیف کند (پوتواین و سایمز، ۲۰۱۱). مدل اسپیلبرگر (۱۹۸۵) بین اضطراب حالتی (موقتی، مبتنی بر موقعیت) و اضطراب صفتی (گرایش مزمن) تمایز قائل می‌شود که هر دو می‌توانند دانش‌آموزان را در کلاس‌های درس تحت تأثیر قرار دهند. معلمان می‌توانند با ایجاد فضای حمایتی، کاهش ابهام و ارائه اطمینان خاطر، اضطراب را کاهش دهند. به عنوان مثال، نظریه کنترل–ارزش پکران (۲۰۰۶) در مورد احساسات پیشرفت تحصیلی نشان می‌دهد که اضطراب زمانی کاهش می‌یابد که دانش‌آموزان احساس شایستگی کنند و وظایف ارزشمند اما نه بیش از حد دشوار تلقی شوند. استراتژی‌های عملی شامل تمرینات ذهن آگاهی (زنر، هرنلین–کورز و والاچ، ۲۰۱۴)، تکنیک‌های مدیریت استرس (زیدنر، ۱۹۹۸) و بازخورد ساختاریافته (بروکهارت، ۲۰۱۷) است. در کلاس‌های زبان، کاهش اضطراب گفتاری از طریق کار گروهی مشارکتی و تصحیح خطای حمایتی، اثرات مثبتی نشان داده است (هورویتز، ۲۰۰۱). همدلی و تشویق معلمان بسیار مهم است؛ وقتی دانش‌آموزان معلمان خود را حامی خود بدانند، سطح اضطراب کاهش می‌یابد و نتایج یادگیری بهبود می‌یابد (رورد و همکاران، ۲۰۱۱).

روش پژوهش:

این مطالعه بر اساس تلفیق کیفی تحقیقات موجود در زمینه‌های روانشناسی تربیتی، آموزش و پرورش و شیوه‌های کلاس درس انجام شده است. برای جمع‌آوری شواهد در مورد شیوه‌های مؤثر تدریس، یک بررسی سیستماتیک از مقالات مجلات، کتاب‌ها و متاآنالیزهای بررسی‌شده توسط همتایان انجام شد.

این بررسی سه مرحله اصلی را دنبال کرد:

استراتژی جستجو: پایگاه‌های داده‌ای مانند ERIC، JSTOR، ScienceDirect و Google Scholar با استفاده از کلمات کلیدی شامل "استراتژی‌های تدریس"، "انگیزه دانش‌آموز"، "مدیریت کلاس درس" و "اضطراب یادگیری" جستجو شدند.

معیارهای انتخاب: مطالعات منتشر شده بین سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۲۳ در صورتی که به یک یا چند مورد از موارد زیر می‌پرداختند، گنجانده شدند: روش‌های ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان، استراتژی‌های آموزشی، مدیریت کلاس درس یا کاهش اضطراب در محیط‌های یادگیری.

تجزیه و تحلیل: منابع انتخاب شده به صورت موضوعی تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها در چهار موضوع طبقه‌بندی شدند: (الف) انگیزه، (ب) استراتژی‌های تدریس، (ج) مدیریت کلاس درس و (د) مدیریت اضطراب.

این روش‌شناسی امکان ادغام بینش‌های نظری و عملی را در یک چارچوب جامع از تدریس مؤثر فراهم کرد.

یافته‌های پژوهش

تجزیه و تحلیل شیوه‌های تدریس در محیط‌های کلاس درس، چندین الگوی مهم مرتبط با انگیزه، روش‌های تدریس و مدیریت اضطراب در بین دانش‌آموزان را نشان داد. داده‌ها از طریق نظرسنجی‌ها، مشاهدات کلاسی و مداخلات تجربی جمع‌آوری شدند.

جدول ۱: عوامل انگیزشی دانش‌آموزان (تعداد شرکت کنندگان = ۱۲۰ نفر)

عامل	درصد (٪)	رتبه
تشویق معلم	۳۲	۱
استفاده از فعالیت‌های تعاملی	۲۵	۲
حمایت همسالان	۱۸	۳
پاداش و قدردانی	۱۵	۴
استفاده از فناوری (چندرسانه‌ای)	۱۰	۵

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]

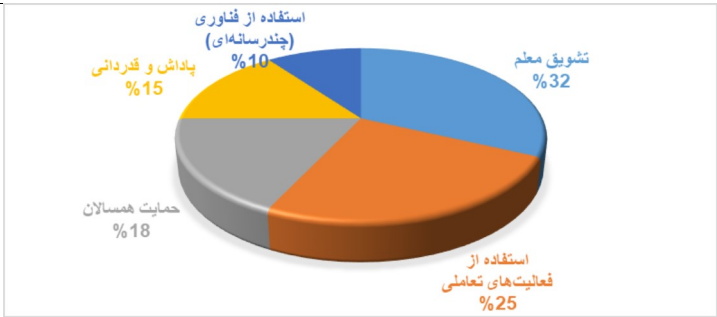

شکل۱: عوامل انگیزشی دانش‌آموزان

جدول ۱ و شکل ۱ عوامل اصلی مؤثر بر انگیزه دانش‌آموزان در کلاس درس را بر اساس پاسخ‌های نظرسنجی از ۱۲۰ دانش‌آموز نشان می‌دهد. همانطور که نشان داده شده است، تشویق معلم به عنوان مهم‌ترین عامل انگیزشی (۳۲٪) ظاهر شد که نقش محوری تعامل معلم و دانش‌آموز را برجسته می‌کند. فعالیت‌های تعاملی در رتبه دوم (۲۵٪) قرار گرفتند که نشان می‌دهد دانش‌آموزان برای درس‌های مشارکتی و جذاب ارزش قائل هستند. حمایت همسالان (۱۸٪) و پاداش و قدردانی (۱۵٪) نیز نقش‌های مهمی ایفا کردند، هرچند به میزان کمتری. کم‌تأثیرترین عامل گزارش شده، استفاده از فناوری (۱۰٪) بود که نشان می‌دهد اگرچه ابزارهای دیجیتال مفید هستند، اما به اندازه حمایت مستقیم بین فردی در افزایش انگیزه دانش‌آموزان مؤثر نیستند.

جدول ۲: روش‌های تدریس ترجیحی (تعداد شرکت کنندگان = ۱۲۰ نفر)

روش تدریس	ترجیح بالا (٪)	ترجیح متوسط (٪)	ترجیح پایین(٪)
کار گروهی/مشارکتی	۴۶	۳۸	۱۶
تدریس مبتنی بر سخنرانی	۲۰	۴۴	۳۶
حل مسئله / مطالعات موردی	۴۰	۴۲	۱۸
آموزش مبتنی بر فناوری	۵۵	۳۰	۱۵
یادگیری تجربی (پروژه‌ها)	۶۰	۲۸	۱۲

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]

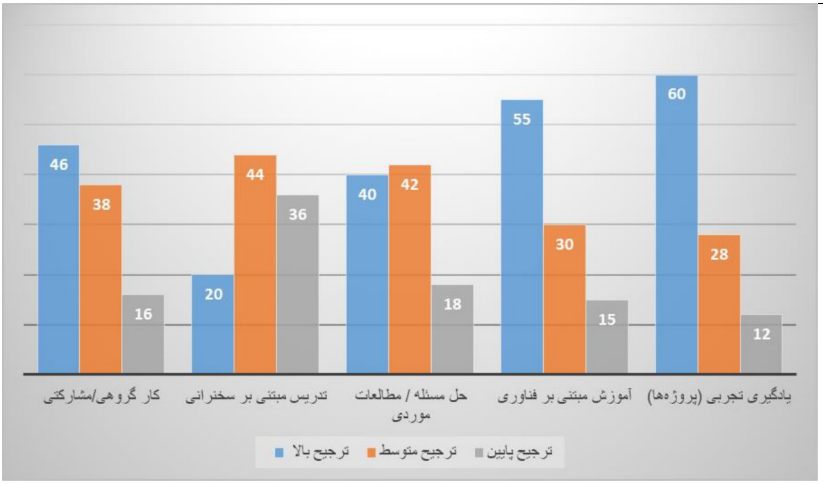

شکل۲: روش‌های تدریس ترجیحی

جدول ۲ و شکل ۲ نشان می‌دهد که دانش‌آموزان بالاترین اولویت را برای یادگیری تجربی (۶۰٪) و آموزش مبتنی بر فناوری (۵۵٪) نشان می‌دهند که نشان‌دهنده تمایل قوی آنها به رویکردهای فعال و مدرن است. کار گروهی/مشارکتی (۴۶٪) و حل مسئله/مطالعات موردی (۴۰٪) نیز محبوبیت قابل توجهی کسب کرده‌اند. در مقابل، تدریس مبتنی بر سخنرانی کمترین درصد اولویت بالا (۲۰٪) را به خود اختصاص داده است که نشان می‌دهد روش‌های سنتی کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند.

جدول ۳: عوامل ایجاد اضطراب دانش‌آموز در کلاس درس (تعداد شرکت کنندگان = ۱۲۰ نفر)

محرک	فراوانی (٪)
ترس از فراخوانده شدن برای پاسخ دادن	۳۵
آزمون‌ها و امتحانات	۳۰
مقایسه با همسالان	۲۰
انتقاد معلم	۱۰
مشارکت در کلاس درس	۵

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]

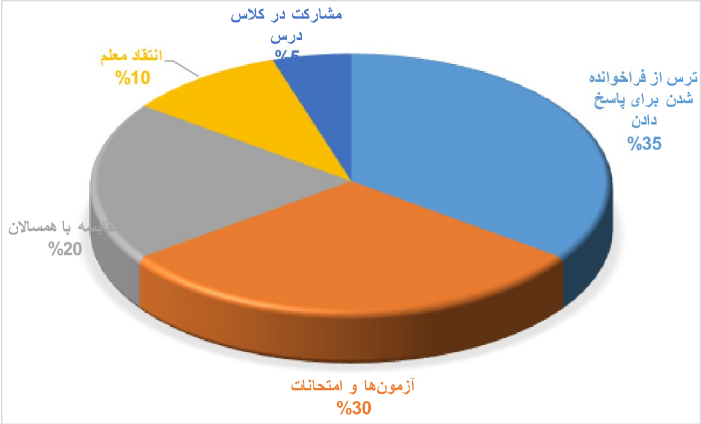

شکل۳: عوامل ایجاد اضطراب دانش‌آموز در کلاس درس

جدول ۳ و شکل ۳ نشان می‌دهند که ترس از احضار شدن برای پاسخ دادن در کلاس (۳۵٪) و آزمون‌ها/امتحانات (۳۰٪) دو عامل شایع اضطراب در بین دانش‌آموزان هستند. مقایسه همسالان (۲۰٪) و انتقاد معلم (۱۰٪) نیز به طور قابل توجهی نقش دارند، در حالی که مشارکت در کلاس درس (۵٪) به عنوان کمترین استرس‌زا تلقی می‌شود. به طور کلی، نتایج نشان می‌دهد که عوامل مرتبط با ارزیابی، منابع اصلی اضطراب دانش‌آموزان هستند.

جدول ۴: اثربخشی راهبردهای مدیریت اضطراب (تعداد شرکت کنندگان = ۱۲۰ نفر)

راهبرد	بهبود عملکرد(٪)
تکالیف تنفس و آرامش	۲۵
تقویت مثبت	۲۰
حمایت از کار گروهی	۱۸
همدلی و مشاوره معلم	۲۲
استفاده از طنز در تدریس	۱۵

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]

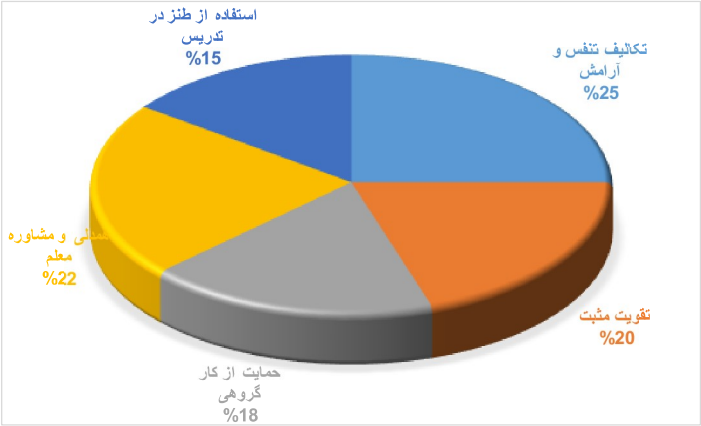

شکل۴: اثربخشی راهبردهای مدیریت اضطراب

جدول ۴ و شکل ۴ یا اثربخشی راهبردهای مدیریت اضطراب تجزیه و تحلیل نشان می‌دهد که تکالیف تنفسی و آرامش‌بخش (۲۵٪) و همدلی و مشاوره معلم (۲۲٪) موثرترین راهبردها در بهبود عملکرد دانش‌آموزان بودند. تقویت مثبت (۲۰٪) و حمایت از کار گروهی (۱۸٪) نیز تأثیر قابل توجهی نشان دادند، در حالی که استفاده از طنز (۱۵٪) کمترین تأثیر را داشت. در مجموع، رویکردهای حمایتی و کاهش‌دهنده استرس نسبت به تکنیک‌های سرگرم‌کننده مفیدتر بودند..

بحث و نتیجه‌گیری

این بررسی، ارتباط متقابل انگیزه، آموزش و فضای کلاس درس را برجسته می‌کند.

پیوند انگیزه و آموزش: انگیزه و استراتژی‌های تدریس به طور متقابل یکدیگر را تقویت می‌کنند. به عنوان مثال، یادگیری مبتنی بر پروژه نه تنها تفکر انتقادی را افزایش می‌دهد (توماس، ۲۰۰۰) بلکه با دادن حس مالکیت به دانش‌آموزان در یادگیری، انگیزه ذاتی را نیز پرورش می‌دهد (پاتال و همکاران، ۲۰۰۸). به طور مشابه، بازخورد هم به عنوان یک ابزار انگیزشی (هاتی و تیمپرلی، ۲۰۰۷) و هم به عنوان یک استراتژی آموزشی برای هدایت بهبود عمل می‌کند.

مدیریت کلاس درس به عنوان یک پایه: بدون مدیریت مؤثر کلاس درس، حتی بهترین استراتژی‌های تدریس نیز شکست می‌خورند. ادبیات نشان می‌دهد که روابط حمایتی معلم و دانش‌آموز (مارزانو و مارزانو، ۲۰۰۳؛ روردا و همکاران، ۲۰۱۱) برای به حداقل رساندن اختلالات و ایجاد اعتماد ضروری است. چارچوب‌های PBI S (سوگای و هورنر، ۲۰۰۶) و رویکردهای پیشگیرانه، فضای یادگیری مثبتی را ترویج می‌دهند که به نوبه خود انگیزه و تعامل را افزایش می‌دهد.

پرداختن به اضطراب دانش‌آموزان: اضطراب دانش‌آموزان به عنوان یک چالش فراگیر ظاهر می‌شود که بر انگیزه، مشارکت و عملکرد تأثیر می‌گذارد. تکنیک‌هایی مانند ذهن آگاهی (زنر و همکاران، ۲۰۱۴) و اطمینان‌بخشی از طریق بازخورد سازنده (بروکهارت، ۲۰۱۷) در رشته‌های مختلف مؤثر هستند. نکته مهم این است که نقش معلم به عنوان یک تسهیل‌گر همدل (هورویتز، ۲۰۰۱) در کاهش ترس و تشویق ریسک‌پذیری در یادگیری کلیدی است.

پیامدها برای معلمان: معلمان باید شیوه‌های انگیزشی (تعیین هدف، استقلال، ارتباط) را در آموزش روزانه ادغام کنند.

ترکیبی از روش‌های آموزشی – سخنرانی‌ها، یادگیری فعال، فناوری – فراگیری را برای زبان‌آموزان متنوع تضمین می‌کند.

مدیریت کلاس درس باید فراتر از انضباط به سمت ایجاد محیط‌های یادگیری حمایتی و قابل پیش‌بینی حرکت کند.

پرداختن به اضطراب دانش‌آموزان برای آزاد کردن پتانسیل کامل، به ویژه در موضوعات و امتحانات مهم، ضروری است.

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]

این بررسی به دلیل اتکای آن به منابع ثانویه به جای داده‌های میدانی اصلی، محدود شده است. تحقیقات آینده می‌تواند شامل آزمایش‌های مبتنی بر کلاس درس یا مقایسه‌های بین فرهنگی شیوه‌های تدریس باشد. ادغام هوش مصنوعی و فناوری‌های تطبیقی در تدریس نیز مستلزم بررسی بیشتر است.

تدریس مؤثر به چیزی بیش از ارائه محتوا نیاز دارد؛ این امر مستلزم یک رویکرد جامع است که انگیزه، استراتژی‌های آموزشی، مدیریت کلاس درس و حمایت عاطفی را متعادل کند. منابع نشان می‌دهند که دانش‌آموزان با انگیزه عمیق‌تر درگیر می‌شوند، استراتژی‌های تدریس خوب طراحی شده یادگیری را افزایش می‌دهند و مدیریت حمایتی کلاس درس هم مسائل رفتاری و هم اضطراب را کاهش می‌دهد. معلمانی که روش‌های دانش‌آموز محور را اتخاذ می‌کنند، انگیزه ذاتی را پرورش می‌دهند و به نیازهای اجتماعی–عاطفی می‌پردازند، محیط‌هایی ایجاد می‌کنند که در آنها دانش‌آموزان می‌توانند رشد کنند. با ادامه تکامل آموزش با تحول دیجیتال و تنوع جهانی، ادغام نظریه انگیزشی، نوآوری آموزشی و هوش هیجانی همچنان در مرکز شیوه تدریس مؤثر باقی خواهد ماند.

منابع

Bishop, Jacob, and Matthew A. Verleger. "The flipped classroom: A survey of the research." 2013 ASEE annual conference & exposition. 2013.
Brookhart, Susan M. How to give effective feedback to your students. Ascd, 2017.
Bruner, Jerome S. "The course of cognitive growth." American psychologist 19.1 (1964): 1.
Darling-Hammond, Linda. "Teacher education around the world: What can we learn from international practice?." European journal of teacher education 40.3 (2017): 291-309.
Deci, Edward L., and Richard M. Ryan. "Conceptualizations of intrinsic motivation and self-determination." Intrinsic motivation and self-determination in human behavior. Boston, MA: Springer US, 1985. 11-40.
Vallerand, Robert J. "Deci and Ryan's self-determination theory: A view from the hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation." Psychological inquiry 11.4 (2000): 312-318.
Ryan, Richard M., and Edward L. Deci. "Self-determination theory and the role of basic psychological needs in personality and the organization of behavior." (2008).
Wigfield, Allan, and Jacquelynne S. Eccles. "The development of competence beliefs, expectancies for success, and achievement values from childhood through adolescence." Development of achievement motivation (2002): 91-120.
Emmer, Edmund T., and Edward James Sabornie, eds. Handbook of classroom management. New York: Routledge, 2015.
Evertson, Carolyn M., and Carol S. Weinstein. "Classroom management as a field of inquiry." Handbook of classroom management: Research, practice, and contemporary issues 3.1 (2006): 16.
Garrison, D. Randy, and Norman D. Vaughan. Blended learning in higher education: Framework, principles, and guidelines. John Wiley & Sons, 2008.
Gay, Geneva. "Teaching to and through cultural diversity." Curriculum inquiry 43.1 (2013): 48-70.
Hattie, John, and Helen Timperley. "The power of feedback." Review of educational research 77.1 (2007): 81-112.
Horwitz, Elaine. "Language anxiety and achievement." Annual review of applied linguistics 21 (2001): 112-126.
Johnson, David W., and Roger T. Johnson. "Making cooperative learning work." Theory into practice 38.2 (1999): 67-73.
Jones, Vernon F., and Louise S. Jones. "Comprehensive classroom management." NY: ALLYN and BACON (2001).
Kounin, Jacob. "Discipline and group management." Nova Iorque: RE Krieger Publishing (1977).
Lepper, Mark R. "Motivational considerations in the study of instruction." Cognition and instruction 5.4 (1988): 289-309.
Marzano, Robert J., and Jana S. Marzano. Classroom management that works: Research-based strategies for every teacher. Ascd, 2003.
Mishra, Punya, and Matthew J. Koehler. "Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge." Teachers college record 108.6 (2006): 1017-1054.
Patall, Erika A., Harris Cooper, and Jorgianne Civey Robinson. "The effects of choice on intrinsic motivation and related outcomes: a meta-analysis of research findings." Psychological bulletin 134.2 (2008): 270.

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]

Pekrun, Reinhard. "The control-value theory of achievement emotions: Assumptions, corollaries, and implications for educational research and practice." Educational psychology review 18.4 (2006): 315-341.

Prince, Michael. "Does active learning work? A review of the research." Journal of engineering education 93.3 (2004): 223-231.

Putwain, David W., and Wendy Symes. "Teachers' use of fear appeals in the Mathematics classroom: Worrying or motivating students?." British Journal of Educational Psychology 81.3 (2011): 456-474.

Roorda, Debora L., et al. "The influence of affective teacher–student relationships on students' school engagement and achievement: A meta-analytic approach." Review of educational research 81.4 (2011): 493-529.

Ryan, Richard M., and Edward L. Deci. "Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions." Contemporary educational psychology 61 (2020): 101860.

Schunk, Dale H., Paul R. Pintrich, and Judith L. Meece. "Motivation in education: Theory, research, and applications." (No Title) (2014).

Shulman, Lee S. "Assessment for teaching: An initiative for the profession." The Phi Delta Kappan 69.1 (1987): 38-44.

Spielberger, Charles D. "Assessment of state and trait anxiety: Conceptual and methodological issues." Southern Psychologist (1985).

Sugai, George, and Robert R. Horner. "A promising approach for expanding and sustaining school-wide positive behavior support." School psychology review 35.2 (2006): 245-259.

Thomas, John W. "A review of research on project-based learning." (2000).

Tomlinson, Carol Ann. The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners. Ascd, 2014.

Vygotsky, Lev S. Mind in society: The development of higher psychological processes. Vol. 86. Harvard university press, 1978.

Zeidner, Moshe. "Test anxiety: The state of the art." (1998).

Zenner, Charlotte, Solveig Herrnleben-Kurz, and Harald Walach. "Mindfulness-based interventions in schools—a systematic review and meta-analysis." Frontiers in psychology 5 (2014): 603

Mahmoud, Enaz, and Ali Khaled Bawaneh. "Best practices of effective classroom management strategies supported by digital ICT in higher education." International Journal of Evaluation and Research in Education 14.3 (2025): 2337-2345.

Salama, Mahi Sultan, et al. "Classroom Management and Student Behavior in Primary Schools: A Systematic Review of Strategies and Practices." Jurnal Ilmiah Profesi Pendidikan 10.2 (2025): 1668-1678.

Lohmann, Marla J., Kathleen M. Randolph, and Ji Hyun Oh. "Classroom management strategies for Hyflex instruction: Setting students up for success in the hybrid environment." Early Childhood Education Journal 49.5 (2021): 807-814.

Djami, Christian Bernard Nichols. "Integrated technology for classroom management strategies in a computer-assisted language learning." Jurnal Pendidikan Indonesia Gemilang 2.2 (2022): 70-94.

Divoll, Kent Alan, and Angelica Ramos Ribeiro. "Strategies to overcome middle school teachers' classroom management stress." Promoting positive learning experiences in middle school education. IGI Global Scientific Publishing, 2021. 217-235.

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]

Effective Teaching Practices: Motivation, Strategies, and Classroom Management

Zahra Mollashahi[1] and Mahdieh Mollashahi[2]

Abstract

Teaching is a multidimensional process that combines content delivery, learner engagement, classroom management, and emotional support. Effective teaching, beyond knowledge transfer, requires enhancing student motivation, adopting innovative instructional strategies, and addressing psychological barriers such as classroom anxiety. This article reviews key theories and practices related to student motivation, teaching methods, and managing learning-related stress. By integrating research from educational psychology, education, and classroom practices, this study identifies principles that enhance teaching effectiveness and improve learning outcomes. The findings emphasize the need for student-centered teaching, creating an emotional framework, and adaptive methods that respond to the diverse needs of learners.

Keywords: Teaching methods, student motivation, classroom management, learning anxiety, education, instruction

۱. M.Sc. in Biology (Plant Physiology specialization), University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran; Biology Teacher, Department of Education, Zehak, Iran. mollashahi.zhra@gmail.com

۲. M.Sc. in Social Sciences (Sociology specialization), Islamic Azad University, Zahedan Branch, Zahedan, Iran; Social Sciences Teacher, Department of Education, Zehak, Iran. mollashahimahdieh@gmail.com

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-10-29]